

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 5 d.
(OR. en)

11492/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0252 (COD)

POLCOM 148
SPG 5
CODEC 1290

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. liepos 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 426 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 426 final.

Pridedama: COM(2023) 426 final

Briuselis, 2023 07 04
COM(2023) 426 final

2023/0252 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo iš dalies keičiamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos
reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema
ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Sąjunga (ES) nuo 1971 m. pagal bendrąją lengvatinių muitų tarifų sistemą (toliau – BLS) besivystančioms šalims¹ taiko prekybos lengvatas. Tai bendros prekybos politikos dalis, atsižvelgiant į bendrąsias nuostatas, kuriomis vadovaujamosi įgyvendinant ES išorės veiksmus².

BLS yra viena iš pagrindinių ES prekybos priemonių, skirtų padėti besivystančioms šalims integruotis į pasaulio ekonomiką, sumažinti skurdą ir remti darnų vystymąsi skatinant pagrindines žmogaus ir darbo teises, aplinkos apsaugą ir gerą valdymą. BLS sudaro trys priemonės:

- standartinė BLS: mažų ir mažesnių vidutinių pajamų šalims, numatant mažesnius ar visiškai panaikinant muitus pagal du trečdalius ES tarifų eilučių;
- BLS+: speciali darnaus vystymosi ir gero valdymo skatinamoji priemonė, kurią taikant tarifai sumažinami iki 0 % iš esmės toms pačioms tarifų eilutėms, kaip standartinės BLS atveju. Ji taikoma pažeidžiamoms mažų ir mažesnių vidutinių pajamų šalims, įgyvendinančioms 27 tarptautines konvencijas, susijusias su žmogaus teisėmis, darbo teisėmis, aplinkos apsauga ir geru valdymu;
- VIG („Viskas, išskyrus ginklus“): speciali priemonė, skirta mažiausiai išsivysčiusioms šalims (MIŠ), numatant joms galimybę be muitų ir kvotų patekti į visų produktų, išskyrus ginklus ir šaudmenis, ES rinką.

Dabartinė sistema grindžiama Reglamentu (ES) Nr. 978/2012³ ir taikoma iki 2023 m. gruodžio 31 d. Jei iki 2024 m. sausio 1 d. nebus priimtas naujas reglamentas, kuriuo bus pakeistas galiojantis reglamentas, standartinė BLS ir BLS+ priemonės nuo tos dienos nebebus taikomos. Taigi iš besivystančių šalių pagal standartinę BLS ir BLS+ importuojamiems produktams būtų taikomi didžiausio palankumo režimo (DPR) muitai. Tačiau importui iš MIŠ būtų toliau taikoma VIG priemonė, neturinti galiojimo pabaigos datos.

2021 m. rugsėjo 22 d. Europos Komisija priėmė pasiūlymą⁴ dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrosios muitų tarifų lengvatų sistemos taikymo. Naujuoju reglamentu būtų panaikintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012 ir

¹ Sąvoka „besivystančios šalys“ vartojama pagal PPO terminiją, žr., pavyzdžiui, Marakešo sutarties, kuria įsteigiama PPO, preambulę („toliau pripažindamos, kad reikalingos konstruktyvios pastangos, siekiant užtikrinti, kad besivystančios šalys, ypač mažiausiai išsivysčiusios, atsižvelgiant į jų ekonominės plėtros poreikius, galėtų atitinkamai dalyvauti tarptautinėje prekyboje) ir GATT įgalinamą išlygą (Sprendimas dėl diferencijuoto ir palankesnio režimo, abipusiškumo ir besivystančių šalių platesnio dalyvavimo).

² Europos Sąjungos sutartis. V ANTRAŠTINĖ DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS, SUSIJUSIOS SU SĄJUNGOS IŠORĖS VEIKSMAIS, IR KONKREČIOS NUOSTATOS, SUSIJUSIOS SU BENDRA UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKA. 1 skyrius. Bendrosios nuostatos, susijusios su Sąjungos išorės veiksmiais. 21 straipsnis. https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/teu/2008/art_21/oj?locale=lt.

³ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008 (OL L 303, 2012 10 31, p. 1).

⁴ COM(2021) 579 *final*. Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl bendrosios muitų tarifų lengvatų sistemos taikymo, kuriuo panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012

jis įsigaliotų nuo 2024 m. sausio 1 d. Įprasta teisėkūros procedūra tebevyksta, tačiau ji dar nebaigta, todėl kyla pavojus, kad ji nebus užbaigta laiku. Būtina užtikrinti sistemos veikimo tęstinumą po 2023 m. gruodžio 31 d. Bet kokio BLS taikymo nutraukimo pasekmė būtų ta, kad visam importui pagal BLS vėl būtų taikomas standartinis didžiausio palankumo režimas, išskyrus importą iš mažiausiai išsivysčiusių šalių, kurioms būtų taikomas režimas „Viskas, išskyrus ginklus“ (VIG), o tai sukeltų didelių ekonominių sukrėtimų įmonėms ES ir lengvatomis besinaudojančiose šalyse.

Šis pasiūlymas pateiktas siekiant užtikrinti teisėkūros procedūros tęstinumą ir skirti jai pakankamai laiko, kad būtų galima pratęsti galiojančių taisyklių taikymą ir išvengti pirmiau nurodytų neigiamų pasekmių. Komisija laikosi nuomonės, kad naujasis BLS reglamentas turėtų būti pradėtas taikyti kuo greičiau, o tada turėtų būti nutrauktas laikinas galiojančios sistemos pratęsimas. Todėl siūloma dabartinį reglamentą palikti galioti po 2023 m. gruodžio 31 d. be pakeitimų, kol teisės aktų leidėjai susitars dėl jį pakeisiančio reglamento ir jis įsigalios po atitinkamo pereinamojo laikotarpio.

Atsižvelgiant į vyraujančią netikrumą dėl laiko, kurio prireiks teisėkūros procesui dėl naujojo BLS reglamento užbaigti, siūloma pratęsti dabartinio BLS reglamento galiojimą iki 2027 m. gruodžio 31 d. Taip bus sukurtas laikotarpis, per kurį jį pakeisiantis reglamentas bus parengtas, dėl jo bus susitarta ir jis bus priimtas pakankamai iš anksto įspėjus ekonominės veiklos vykdytojus ir lengvatomis besinaudojančias šalis, kad jie galėtų pasirengti bet kokiems padarytiems pakeitimams, nesukeliant rizikos, kad reglamentas bus pratęstas neribotam laikui, dėl ko iš esmės būtų išlaikytas *status quo* ir uždelstos tinkamos sistemos reformos.

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiama tik Reglamento (ES) Nr. 978/2012 taikymo pradžios data.

Dėl pasiūlymo dėl galiojančio BLS reglamento pratęsimo išlaidų, kurias tektų apmokėti iš ES biudžeto, neatsiras. Be to, palyginti su esama padėtimi, taikant reglamentą, muitų pajamos nebūtų prarastos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Bendrija nuo 1971 m. besivystančioms šalims teikia prekybos lengvatas, taikydama bendrąją lengvatų sistemą;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 978/2012¹ numatyta bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą (toliau – sistema) taikyti iki 2023 m. gruodžio 31 d., išskyrus specialiąją priemonę mažiausiai išsivysčiusioms šalims, kuriai ši galiojimo pabaigos data netaikoma;
- (3) 2021 m. rugsėjo 22 d. Europos Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrosios muitų tarifų lengvatų sistemos taikymo, kuriuo panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012². Siūlomas reglamentas turėtų įsigalioti 2024 m. sausio 1 d. Įprasta teisėkūros procedūra tebevyksta, todėl kyla pavojus, kad ji nebus užbaigta iki 2023 m. gruodžio 31 d. Todėl būtina pasiūlyti pratęsti Reglamento (ES) Nr. 978/2012 galiojimą, kad būtų užtikrintas sistemos veikimo tęstinumas po 2023 m. gruodžio 31 d., kol bus priimtas ir pradėtas taikyti jį pakeisiantis reglamentas;
- (4) dabartinio reglamento pratęsimo laikotarpis turėtų suteikti laiko, kurio reikia teisėkūros procesui, kad būtų priimtas naujas reglamentas. Todėl Reglamento (ES) Nr. 978/2012 taikymo laikotarpis turėtų būti pratęstas iki 2027 m. gruodžio 31 d. Jei Komisijos pasiūlymu COM(2021) 579 grindžiamas reglamentas bus pradėtas taikyti iki tos datos, Reglamento (ES) Nr. 978/2012 taikymo laikotarpio pratęsimas turėtų būti atitinkamai sutrumpintas, kartu numatant tinkamą pereinamąjį laikotarpį. Siekiant užtikrinti tolesnį Reglamento (ES) Nr. 978/2012 taikymą, jei šis reglamentas bus paskelbtas po 2023 m. gruodžio 31 d., jis turėtų būti taikomas atgaline data nuo 2024 m. sausio 1 d.,

¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008 (OL L 303, 2012 10 31, p. 1).

² COM(2021) 579 *final*.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 978/2012 43 straipsnio 3 dalyje „2023 m.“ pakeičiami į „2027 m.“.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną. Jei šis reglamentas paskelbiamas po 2023 m. gruodžio 31 d., jis taikomas atgaline data nuo 2024 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA
FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA. PAJAMOS. PASIŪLYMAMS,
KURIE DARO POVEIKĮ BIUDŽETO PAJAMOMS

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS,

kuriuo iš dalies keičiamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008

2. BIUDŽETO EILUTĖS

Pajamų eilutė (skyrius / straipsnis / punktas): 120 straipsnis

Atitinkamais metais biudžete numatyta suma: nėra duomenų

(Tik asignuotųjų pajamų atvejais):

Pajamos bus priskirtos šiai išlaidų eilutei (skyrius / straipsnis / punktas): nėra duomenų

3. FINANSINIS POVEIKIS

- ☐ Pasiūlymas finansinio poveikio neturi.
- ☒ Pasiūlymas neturi finansinio poveikio išlaidoms, bet turi finansinį poveikį pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas turi finansinį poveikį asignuotosioms pajamoms.

Poveikis yra toks:

(mln. EUR, dešimtujų tikslumu)

Pajamų eilutė	Poveikis pajamoms ³⁴	12 mėnesių laikotarpis, prasidedantis 2024 01 01 (jei taikytina)	2024 metai
/Straipsnis/ 120	<i>Poveikis nuosaviems ištekliams</i>		-2 977,6
Skyrius / straipsnis / punktas ...			

Padėtis pradėjus taikyti priemonę					
Pajamų eilutė	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]

³ Metinės sumos turi būti apskaičiuojamos remiantis 5 skirsnyje apibrėžta formule arba metodu. Pirmaisiais metais metinė suma paprastai mokama netaikant sumažinimo ar *pro rata* principo.

⁴ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.

Skyrius / straipsnis / punktas ...					
Skyrius / straipsnis / punktas ...					

(Tik asignuotųjų pajamų atveju, su sąlyga, kad biudžeto eilutė jau žinoma): nėra duomenų

Išlaidų eilutė ⁵	N metai	N + 1 metai
Skyrius / straipsnis / punktas ...		
Skyrius / straipsnis / punktas ...		

Padėtis pradėjus taikyti priemonę					
Išlaidų eilutė	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Skyrius / straipsnis / punktas ...					
Skyrius / straipsnis / punktas ...					

1. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

NETAIKOMA

KITOS PASTABOS

Taikant bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą (BLS) tam tikromis sąlygomis suteikiamos muitų lengvatos tam tikriems į ES įvežamiems produktams.

Remiantis naujausiais turimais duomenimis (2019 m.)⁶, dėl šių siūlomame BLS reglamente nustatytų lengvatų ES pajamos sumažėja 2 977,6 mln. EUR (1 priedas).

Naujuoju reglamentu būtų išsaugotos esamos lengvatos. Be to, pajamų praradimą galėtų sumažinti tai, kad kai kurios šalys gali nebepatekti į sistemos aprėptį, nes bus priskiriamos prie didesnių vidutinių pajamų šalių kategorijos arba pasirašys laisvosios prekybos susitarimą su ES.

Iš viso pajamos sumažės 3 970 mln. EUR (bendra suma). Atėmus 25 %, kurie paliekami valstybėse narėse surinkimo išlaidoms kompensuoti, ES biudžeto pajamos sumažės 2 978 mln. EUR, ir ši suma pagal skirtingus režimus pasiskirstoma taip:

⁵ Naudoti tik jeigu reikia.

⁶ 2020 m. ir 2021 m. duomenų yra, tačiau atliekant skaičiavimus jais nesiremta, nes tie metai laikyti neįprastais ir netipiniais.

mIn. EUR	Lengvatinis importas	Negautos pajamos	Sumažinimas 25 % valstybių narių surinkimo išlaidoms kompensuoti
VIG	25 171	2 764	2 073
BLS+	8 406	776	582
BLS	13 005	430	323
Iš viso	46 583	3 970	2 978

1 priedas. Poveikis ES pajamoms pagal BLS lengvatomis besinaudojančias šalis

VIG šalys	Bendras importas x 1 000 EUR	Reikalavimus atitinkantis importas x 1 000 EUR	Lengvatinis importas x 1 000 EUR	DPR vidurkis	VIG vidutinis tarifas	ES prarastos pajamos x 1 000 EUR
Afganistanas	49 655	19 501	14 802	2,9 %	-	434
Angola	3 520 990	37 270	31 004	7,7 %	-	2 378
Bangladešas	15 927 629	15 874 498	15 366 176	11,7 %	-	1 805 019
Beninas	19 183	2 854	2 059	7,0 %	-	145
Butanas	10 022	9 817	9 435	5,7 %	-	542
Burkina Fosas	242 090	20 944	20 000	6,1 %	-	1 225
Burundis	31 505	262	142	5,3 %	-	7
Kambodža	4 574 251	4 428 234	4 173 909	11,9 %	-	497 288
Centrinės Afrikos Respublika	12 149	66	-	-	-	-
Čadas	135 515	1 950	-	-	-	-
Komorai	23 416	9 408	8 691	6,6 %	-	573
Kongo Demokratinė Respublika	822 182	8 453	1 794	11,1 %	-	200
Džibutis	3 184	874	81	11,5 %	-	9
Pusiaujo Gvinėja	886 116	16 843	7 407	0,7 %	-	52
Eritrėja	1 962	1 737	1 681	11,9 %	-	200
Etiopija	520 210	255 691	246 854	8,8 %	-	21 684
Gambija	13 247	10 897	10 145	8,0 %	-	808
Gvinėja	732 435	4 534	1 738	5,9 %	-	103

Bisau Gvinėja	64 299	515	411	8,4 %	-	35
Haitis	33 890	10 672	8 747	11,0 %	-	962
Kiribatis	66	65	12	11,0 %	-	1
Laosas	285 962	240 844	212 040	10,0 %	-	21 274
Lesotas	299 445	4 710	597	9,1 %	-	54
Liberija	327 056	3 113	2 001	4,5 %	-	90
Madagaskaras	906 173	698 620	8 151	6,9 %	-	566
Malavis	259 579	246 715	238 199	0,1 %	-	199
Malis	30 942	5 873	3 700	5,1 %	-	189
Mauritanija	675 106	336 957	332 825	8,8 %	-	29 243
Mozambikas	1 619 461	1 144 760	1 099 775	3,0 %	-	33 386
Mianmaras	2 731 998	2 593 015	2 470 859	11,0 %	-	273 017
Nepalas	67 719	59 535	55 329	7,9 %	-	4 377
Nigeris	6 185	3 927	2 583	1,0 %	-	26
Ruanda	52 002	10 968	10 046	5,9 %	-	593
San Tomė ir Prinsipė	7 659	877	740	3,4 %	-	25
Senegalas	471 995	337 004	330 186	10,0 %	-	32 859
Siera Leonė	265 673	2 927	1 455	3,3 %	-	48
Salamono Salos	61 559	61 419	61 272	22,2 %	-	13 612
Somalis	23 119	301	-	-	-	
Pietų Sudanas	1 862	1 447	-	-	-	
Sudanas	272 348	7 975	6 998	1,6 %	-	113
Tanzanija	419 033	232 563	225 134	4,0 %	-	9 052
Rytų Timoras	4 187	1 256	0	12,3 %	-	0
Togas	211 711	17 563	16 359	6,4 %	-	1 045
Tuvalu	224	88	-	-	-	
Uganda	416 610	131 769	129 242	7,6 %	-	9 798

Vanuatu	742	77	22	4,0 %	-	1
Jemenas	95 481	9 726	8 723	13,2 %	-	1 148
Zambija	352 622	54 298	49 852	2,8 %	-	1 371
Iš viso VIG	37 490 449	26 923 416	25 171 176	11,0 %		2 763 751

BLS+ šalys	Bendras importas x 1 000 EUR	Reikalavimus atitinkantis importas x 1 000 EUR	Lengvatinis importas x 1 000 EUR	DPR vidurkis	BLS+ vidutinis tarifas	ES prarastos pajamos x 1 000 EUR
Armėnija	334 119	200 580	196 657	4,6 %	-	9 028
Bolivija	547 509	83 017	78 203	1,7 %	-	1 319
Žaliasis Kyšulys	84 537	68 040	61 240	20,1 %	-	12 288
Kirgizijos Respublika	104 734	7 444	4 541	5,5 %	-	249
Mongolija	74 705	17 351	14 060	11,0 %	-	1 542
Pakistanas	5 917 043	5 268 942	5 116 967	10,1 %	-	514 803
Filipinai	7 075 078	2 437 012	1 766 682	7,6 %	-	133 553
Šri Lanka	2 266 802	1 922 801	1 167 843	8,9 %	-	103 391
Iš viso BLS+	16 404 528	10 005 187	8 406 193	9,2 %		776 174

Bendrosios BLS šalys	Bendras importas x 1 000 EUR	Reikalavimus atitinkantis importas x 1 000 EUR	Lengvatinis importas x 1 000 EUR	DPR vidurkis	BLS vidutinis tarifas	ES prarastos pajamos x 1 000 EUR
Kongas	737 147	2 623	236	7,4 %	4,1 %	8
Kuko Salos	6 385	1 083		-	-	
Indija	38 052 127	8 626 452	7 929 033	9,6 %	6,5 %	247 014
Indonezija	13 531 056	6 140 299	4 835 094	8,2 %	4,6 %	174 707
Kenija	971 904	334 198	1 640	4,9 %	1,9 %	50
Mikronezija	39	24	4	11,5 %	7,0 %	0
Nauru	202	10		-	-	
Nigerija	17 072 490	161 796	129 049	7,3 %	2,8 %	5 726
Niujė	269	35		-	-	
Samoa	879	457		-	-	

Sirija	44 378	23 635	4 143	8,3 %	4,4 %	162
Tadžikistanas	42 091	14 082	12 517	11,5 %	9,1 %	299
Tonga	237	177	127	9,7 %	3,2 %	8
Uzbekistanas	172 288	106 678	93 595	6,7 %	4,3 %	2 220
Bendros BLS iš viso	70 631 494	15 411 550	13 005 438	9,1 %	5,8 %	430 195